

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Técnica Vocal I
DISCIPLINA	Voz
TITULACION	Titulación Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Nuria Montero
DOCENTES	Nome e apelidos: Mª Cristina Domínguez Dapena Horario titorías: http://www.esadgalicia.com/glg/profesorado.php?id=2&tit=Titor%EDas Despacho: P.15 Contacto: crisdapena@gmail.com / cristina.dominguez.dapena@edu.xunta.es
	Nome e apelidos: Horario de titorías: Despacho: Contacto:
DESCRICIÓN	Dominio de todos os aspectos da técnica vocal (respiración, resoadores, articulación, emisión,etc.). A voz como instrumento creativo. Estudio da dicción: elementos técnicos e expresivos (ortofonía, emisión articulada, prosodia, etc). Dominio das técnicas expresivas aplicadas aos diversos xéneros, estilos, formas de representación e medios audiovisuais.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter superada a materia de Dicción e Expresión Oral.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.

E

X2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose aos demais e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social. Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
COMPETENCIAS ESPECIFICAS DE ESPECIALIDADE	
E11	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
E12	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
E13	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
E15	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Afianzar a respiración mixta e o apoio na emisión. (apoiro respiratorio costoabdominal na respiración)	T1, T8, X1, E11
2. Profundar na práctica da emisión do son sen articular e articulado.	T1, T8, X1, E11
3. Coñecer e usar correctamente o sistema vocálico galego..	T1, T6, X3, E11
4. Reconocer la musicalidad (prosodia) del texto: acento, ritmo, curvas de entonación, para una óptima realización oral do texto	T1, T6, X3, E11
5. Aprendizaxe do uso do subtexto.	T1, T8, X1, X2, X3
6. Integrar a escoita nos procesos orais.	T1, T8, X1, X2, X3
7. Afondar na interrelación espazo-voz, para a realización vocal do personaxe.	T1, T8
8. Descubrir a enerxía das palabras: fisicidade dos sons que compoñen o texto e as sensacións que xeran, para a súa aplicación nos procesos orais	T1, T6, T8, T15, X1, X3, X5, E11

9. Aprender a analizar de textos dende unha perspectiva dramaturxica, para a súa aplicación na partitura vocal.	T1, T6, T8, T15, X1, X2, X3, X5,EI1
---	-------------------------------------

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Respiración mixta.	1.1 O adestramento da respiración con apoio costoabdominal. 1.2 A aplicación do apoio costoabdominal na emisión sen movemento 1.3 A aplicación do apoio costoabdominal na emisión en movemento.	10
2. A escoita.	2.1 Percepcións internas. 2.2 Percepcións externas. 2.3 A escoita como actitude: 2.3.1 Voz 2.3.2 Espazo 2.3.3 Compañeiros-as 2.3.4 Texto .	4
3.A emisión/articulación.	3.1.Calidade tímbrica das vocais. 3.2. Resonancia 3.3. Resoadores 3.4 Recoñecemento e preparación dos órganos da fala 3.4.1 Vocais: grados de apertura 3.4.2 Consoantes: puntos de articulación	16
4. Fonética galega	4.1.Sistema vocálico galego.	4
5. Trazos prosódicos ou suprasegmentais: Acento, ton e duración	5.1 O acento 5.2. O ton 5.3. A duración 5.4. Outros trazos	6
6.Enerxía da voz e enerxía das palabras.	6.1. Actividade muscular na emisión dun son. 6.2. Os fonemas como elemento sonoro sensitivo-emocional. 6.3. Análise sonora do texto.	5
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2		2

Exposición práctico-teórica	12	5	17
Práctica individual	21	10	31
Práctica colectiva	46	18	64
Tutorías individuais		8	8
Actividades de avaliación. Probas	3	5	8
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5	14	19
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
TOTAL	90	60	150
PORCENTAXE	60%	40%	

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como a presentar a materia.
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución na práctica.
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais na técnica vocal, tanto na emisión como na articulación de sons.
Práctica colectiva.	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais na técnica vocal, tanto na emisión como na articulación de sons..
Tutorías individuais	Entrevistas e prácticas individuais específicas que o alumno mantén co profesor/a para desenvolvemento de actividades vinculadas aos procesos de emisión e articulación de sons e do proceso de aprendizaxe da técnica vocal.
Actividades de avaliación. Probas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades e exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta a actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.
Actividades de avaliación. Exercicios/Mostras.	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio, proxecto... Levaranse a cabo de maneira individual ou en grupo.
Actividades de avaliación. Revisión.	Análise profesor/alumno dos recursos procedimentais empregados por este na resolución das probas e os seus resultados.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimiento	Farase un seguimento personalizado, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do modo máis axeitado.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquietudes que xurdan en cada caso.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Probas prácticas: -Exercicios prácticos de respiración. (15%) -Exercicios prácticos de emisión e	T1, T6, T8, X1, X2, X3, X5, EI1, EI2, EI3, EI 5	45%

articulación. (15%) -Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto (15%)		
Probas teóricas escritas sobre conceptos fundamentais da materia.	T1, T8, X3,EI5	20%
Observación sistemática: 1. Adquisición e aplicación das competencias adquiridas nas prácticas que integran aspectos físicos e vocais, e nas prácticas da materia de interpretación. (25%) 2. Asistencia e actitude cara os compañeiros/as e cara a aprendizaxe na aula (10%)	T1, T6,T8, X1, X2, X3, X5,EI5	35%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Proba teórica escrita sobre conceptos fundamentais da materia	T1, T8, X3,EI5	20%
Traballo escrito, no que se describe dun xeito técnico e detallado, un adestramento vocal	T1, T8, X3,EI5	10%
Probas prácticas: -Prácticas de respiración e emisión. (35%) Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto, a través da creación dun personaxe . (35%)	T1,T6,T8,X1, X2, X3, X5, EI1, EI2, EI3,EI5	70%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Traballo escrito e defensa oral sobre conceptos fundamentais da materia	T1, T8, X3,EI5	20%
Traballo escrito, no que se describe dun xeito técnico e detallado, un adestramento vocal	T1, T8, X3,EI5	10%
Probas prácticas: Adestramento físico-vocal que probe a súa independencia á hora de realizar un quencemento vocal.(35%) Prácticas orais de prosodia aplicadas a un texto. (35%)	T1,T6,T8,X1,X2,X3,X5,EI1,EI2,EI3,EI5	70%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- Berry, Cicely (2006): La voz y el actor. Madrid: Ediciones Alba..
- Cornut, G. (1998): La voz. Madrid: Fondo de cultura económica. Breviarios.
- Freixeiro Mato X.R. (1998): Gramática da Lingua Galega, I, Fonética e Fonoloxía.Vigo: Edicións A Nosa Terra.
- McCallion, Michael (2006): El libro de la voz. Barcelona: Ed. Urano
- Martínez Celdrán, Eugenio (2002): Introducción á fonética. Vigo: Ed. Galaxia
- Navarro Tomás. (1991): Manual de pronunciación española. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones científicas
- Osipovna Knebel. (2004): La palabra en la creación actoral. Madrid: Ed. Fundamentos.
- Regueira Xosé Luís (coord.), Dubert Francisco, Novo Filgueira Ramón, Parga Valiña Edelmira, Sousa Fernández Xulio C. (1998): Os sons da lingua. Vigo: Ed.Xeráis de Galicia.
- Regueira, Xosé Luís, (2011): "Diccionario de pronuncia". Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega.
<http://es.scribd.com/doc/30452105/Diccionario-de-Pronuncia-Xose-Luis-Regueira-Version-Definitiva>
- Segre/Naidich, (1987): "Principios de foniatría". Buenos Aires: Ed Panamericana.
- Stanislavski Constantin. (2011): La construcción del personaje. Madrid: Alianza Editorial.

Referencias complementarias

- Blasco, Victoria (2006): Manual de Técnica Vocal. Ñaque Editores.
- Bustos Sánchez, Inés (2003): La voz, la técnica y la expresión. Madrid: Ed. Paidotribo.

10. OBSERVACIÓNS

- Esta Guía docente pode alternar os temas e subtemas en función do proceso e as características do alumnado.
- Traballarase en integración coa materia de Interpretación, cando así resulte preciso.
- O alumno perderá o dereito de avaliación continua cando supere o dez por cento de faltas de asistencia.